

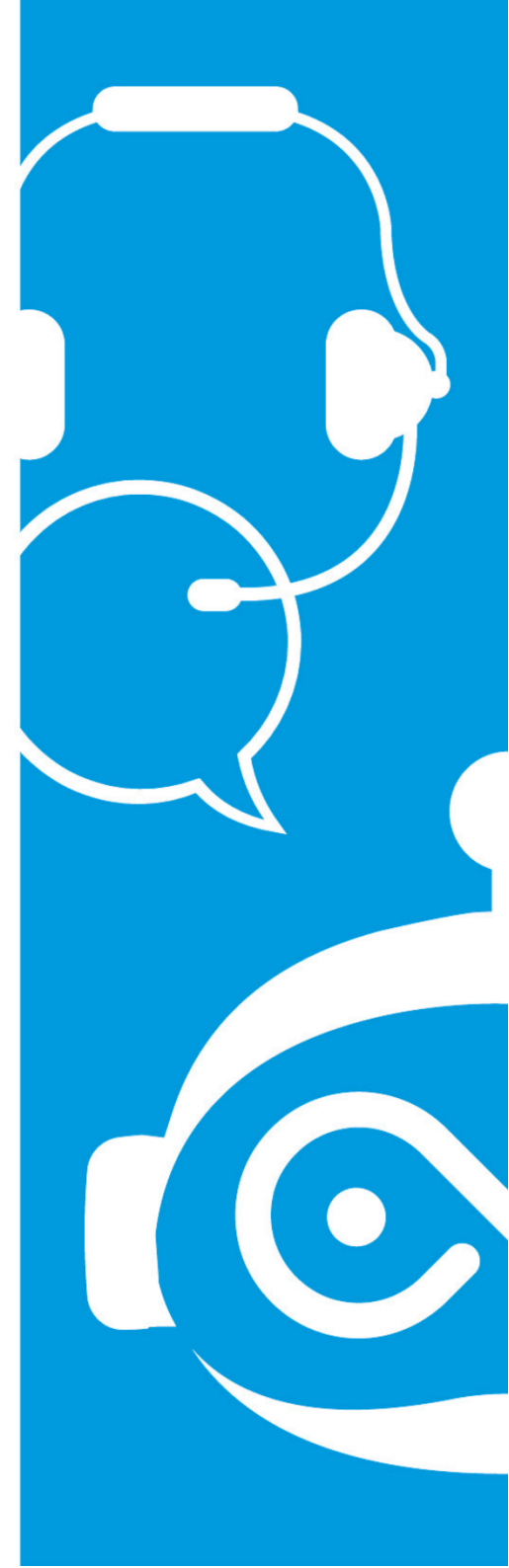

KIBERNETSKO USTRAHOVANJE - CATFISHING

Kaj je Catfishing?

Catfishing je **digitalni fenomen**, ki se nanaša na goljufivo prakso ustvarjanja izmišljene spletne identitete z namenom zavajanja ali prevare drugih. To goljufivo dejanje se izvaja predvsem na različnih spletnih platformah, kjer posamezniki sodelujejo v družabnih interakcijah.

Način, kako catfishi vzpostavijo stik z mladimi posamezniki, je večplasten. Pri približevanju svojim tarčam izkoriščajo anonimnost in povezanost interneta. Catfishi lahko uporabljajo različne taktike, da bi svoje tarče pritegnili k pogovoru, vključno z laskanjem, deljenjem osebnih zgodb ter posnemanjem interesov in vedenja mladih, na katere ciljajo.

Možni vplivi na spolno in reproduktivno zdravje mladih

Catfishing lahko na različne načine močno vpliva na SRZ mladih posameznikov. Čustvena manipulacija, ki je pogosto povezana s catfishingom, lahko privede do popačenega občutka zaupanja in intimnosti. Žrtve, ki jih je na začetku prevarala lažna spletna oseba, lahko težko zaupajo drugim, zlasti na področju intimnih odnosov. To pomanjkanje zaupanja lahko povzroči težave pri vzpostavljanju zdravih, sporazumnih in zadovoljujočih spolnih odnosov.

Catfishi lahko izkoristijo ranljivost mladih in jih pod pretvezo pristnega, zaupanja vrednega odnosa zmanipulirajo, da delijo zasebne, intimne posnetke ali sodelujejo v sextingu. Pozneje lahko te prevare prerastejo v izsiljevanje, ko catfishi grozijo z razkritjem teh intimnih posnetkov ali sporočil, če žrtev ne bo izpolnila njihovih zahtev. Izmenjava eksplicitnih posnetkov ali sporočil brez privolitve, splošno znana kot maščevalna pornografija, je lahko za žrtve uničujoča. Lahko škoduje njihovem ugledu, duševnemu zdravju in celo njihovim nadaljnjim možnostim. Mladi posamezniki lahko zaradi strahu pred morebitno izpostavljenostjo težko vzpostavijo in vzdržujejo zdrave spolne odnose.

Na kakšne načine lahko podpremo mlade?

- Mlade naučite prepoznati opozorilne znake, ki kažejo na to, da nekdo uporablja lažno identiteto, da bi prikril svojo, na primer izogibanje videoklicem, nedosledne zgodbe ali zavračanje osebnega srečanja. Spodbujajte odprte razprave o njihovih spletnih interakcijah in izkušnjah ter za ponazoritev opozorilnih znakov navedite primere iz resničnega življenja.
- Pri mladih spodbujajte zdrav občutek dvoma, ko sodelujejo s posamezniki na spletu. Spodbujajte jih, naj se sprašujejo o pristnosti odnosov, zlasti če se zdi povezava preveč dobra, da bi bila resnična. Delite zgodbe in študije primerov, ki ponazarjajo morebitna tveganja, ter poudarite pomen kritičnega razmišljanja in digitalne pismenosti.
- Prepoznajte čustveni vpliv catfishinga in zagotovite vire za spopadanje s stisko. Mlade usmerite k iskanju svetovanja, terapije ali podpornih skupin, če so doživeli čustveno škodo. Poskrbite, da bodo seznanjeni z razpoložljivostjo služb za duševno zdravje, in jim zagotovite informacije o tem, kako do njih dostopati.
- Mlade seznanite z mehanizmi prijave oseb ali računov, saj številne platforme družbenih medijev, ki jih mladi pogosto uporabljajo za klepet, kot so Instagram, Reddit, Snapchat in Facebook, ponujajo uporabniku prijazne funkcije prijave in blokiranja. Ti mehanizmi uporabnikom omogočajo, da prevzamejo nadzor nad svojimi spletnimi izkušnjami in se zavarujejo pred morebitnimi primeri catfishinga ali kibernetškega ustrahovanja. Prijava sumljivih računov lahko privede do njihove preiskave ali odstranitve s platforme, blokiranje pa zagotovi, da uporabnik ne more več sodelovati s kršiteljem ali stopiti v stik z njim.

Sorodni digitalni fenomeni/orodja:

Glej kartice:

- Kibernetsko ustrahovanje: Troli in roboti
- Kibernetsko ustrahovanje: Kibernetsko zalezovanje
- Kibernetsko ustrahovanje: Doxing

Nadaljnje branje:

- Copp, Jennifer & Mumford, Elizabeth & Taylor, Bruce. (2021). Online sexual harassment and cyberbullying in a nationally representative sample of teens: Prevalence, predictors, and consequences. *Journal of Adolescence*. 93. 202-211.
- Kristy, Amelya & Krisdinanto, Nanang & Akhsaniyah, Akhsaniyah. (2023). Two Face Personality in Identity Falsification and Catfishing Behavior on Online Dating Tinder. *Communicatus: Jurnal Ilmu komunikasi*. 7. 1-20.
- Lauckner, Carolyn & Truszczynski, Natalia & Lambert, Danielle & Kottamasu, Varsha & Meherally, Saher & Schipani-McLaughlin, Anne Marie & Taylor, Erica & Hansen, Nathan. (2019). "Catfishing," cyberbullying, and coercion: An exploration of the risks associated with dating app use among rural sexual minority males. *Journal of Gay & Lesbian Mental Health*. 23. 1-18.
- Simmons, Mariah & Lee, Joon-Suk. (2020). Catfishing: A Look into Online Dating and Impersonation.

Podpiranje spolnega in reproduktivnega zdravja mladih v digitalni dobi: NAJBOLJŠE PRAKSE

- Zorlu, Eyup. (2022). An Examination of the Relationship between College Students' Cyberbullying Awareness and Ability to Ensure their Personal Cybersecurity. *Journal of Learning and Teaching in Digital Age*. 8.

